

Sjöfarande, som beseglat Bottniska viken, hafva erfarit, att der råder stark ström, som är omöjlig att beräkna, och att vindarne, isynnerhet under den mörkare årstiden, hastigt ombyta, så att den största osäkerhet och fara oftast äro förenade med denna segling. För endast några få år sedan förolyckades i närheten af klippan "Bonden" i norra Qvarken ett i Sundsvall hemmahörande skepp, dervid människolif spilldes, och under sistlidna års höst har ett Preussiskt fartyg strandat nära invid nämnda ställe, hvilka sjöolyckor efter all sannolikhet kunnat undvikas, om en "fyr" funnits på berörda klippa.

År 1862 förlades ett fyrfartyg vid de farliga grunden, Sydostbrotten kallade, hvilken åtgärd af sjöfarande vunnit allmänt bifall, men emellan detta fyrfartyg och Lungö-fyr vid Hernösand finnes ingen ledning för seglaren, under det han ofta mot sin vilja närmar sig den af så många och farliga grund beströdda norra Qvarken.

Sjöfarande hafva länge hyst den rättmätiga förhoppningen, att Statsverket skulle förse nedannämnda ställen med fyrar, nemligen: *Gråklubben* vid *Skagsudde*, norr om *Örnsköldsvik*.

Klippan *Bonden* i norra Qvarken och skäret *Rödkallen* vid inloppet till Luleå; men, ehuru stort behovet af fyrinrättningar på samtliga här ofvan uppgifna punkter än är, och besparingarne af influtna fyr- och båkmedel, som nu till högt belopp utgå, för dylika ändamål få användas, torde dock anslag för alla dessa fyrars uppförande på en gång ej böra begäras, hvarföre jag inskränker mig till de mest nödvändiga och således värdsamt föreslår,

att Riksdagen behagade af besparade "fyr- och båkmedel" bevilja anslag till uppbyggande och underhåll af en fyr på skäret *Gråklubben* vid *Skagsudde*, eller den plats i närheten deraf, som derför kan anses mest lämplig. Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1870.

Erik Häggström.

N:o 19.

Af Herr von Geijer, Bror Bengt Gustaf: Angående förändrad löne-reglering för indelta arméens befäl.

Regleringen af lönerna för indelta arméens befäl, underbefäl och öfriga tjänstemän är en fråga, som länge stått på dagordningen. Tolf år hafva förflutit sedan Kongl. Maj:t för Rikets Ständer förklarade, att lönetillgångarne vid indelta arméen

voro särdeles ojemnt fördelade och en rättelse härutinnan högst nödig. Under tiden hafva missförhållandena visserligen icke minskats utan tvärtom ökats. Det ena regementets tjänstemän hafva ofta, öfverhufvud taget, dubbelt så god aflöning som det andra regementets; och för beställningar inom samma tjänstegrad och regemente är aflöningen än mera ojemn, när nemligen i denna aflöning, såsom fallet exempelvis är med squadrons- eller kompanichefs- samt underofficersbeställningar, ingår s. k. effektivt boställe, som besittes på lön. Vid 1865 års riksdag meddelades på Riddarhuset den uppgift, att vid ett Skånskt rytteri-regemente fanns en underofficer, hvilkens behållna löneinkomst skäligen kunde uppskattas till 6,000 R:dr, under det att hans kamrater i tjänstegraden fingo åtnöjas med mera måttliga emolumenter. Ett indelt regementes squadrons- eller kompani-chefslöner äro ock vanligen mycket olika. Denna existerande olikhet emellan lönerna för beställningar inom samma tjänst- och lönegrad vid ett regemente måste naturligtvis hafva den följd, att innehafvare af beställning med svagare lön söker transport till en med bättre aflöning, när en sådan blifver ledig; hvarigenom beställningarne blifva nog mycket ambulatoriska, till icke ringa skada för regementets tjänstbarhet. Så kan t. ex. den squadron, som har största squadrons-chefslönen vid regementet, knappast hoppas att någonsin få en yngre man till förare, emedan ingen hinner dit förr än han är vorden gammal och grå.

En reglering af lönerna inom hela arméen på ett sådant sätt, att alla beställningar inom samma tjänstegrad och vapenslag fingo lika stora kontanta löner, hvilka utbetaltes af Statsverket, vore visserligen mest öfverensstämmande med rättvisans fordringar. Men männe ett sådant aflöningssätt bör ifrågakomma förr än vår nuvarande gamla härsorganisation kan utbytas emot en härsorganisation, grundad på allmän värnepligt efter Preussiskt eller Danskt mönster? Jag tror det icke, och har derföre påtänkt en förändring i indelta arméens aflöning, som, lätt och enkelt verkställbar, icke rubbar det nuvarande aflöningssättets hufvudsakliga grunder, men ändock undanrödjer de detsamma vidlådande olägenheter, som mest öfverklagas.

Dessa olägenheter äro tvänne, nemligen: 1:o att bostadsboställena, antingen innehafvarne bruka dem sjelfva eller utarrenderat dem, besittas på obestämd brukningstid, som måste hafva till följd att dessa dyrbara statsdomäner, på sätt ock riksdagsmän ofta vitsordat, blifva mycket illa skötta; och 2:o att, enligt hvad jag förut omnämnt, tjänstbarheten lider af lönernas olikhet inom samma tjänstegrad och regemente.

I båda delarne synes mig rättelse utan svårighet kunna åstadkommas genom en författning, som bestämmer: att indelt regementes alla effektiva boställen skola utarrenderas på 20 år; att hvarje sådant boställes arrendeafkomst hålles den regementets tjänste- och lönegrad till godo, hvartill bostället nu hör; men att samma arrendeafkomst liksom ock alla öfriga till tjänstegradens aflöning nu anordnade tillgångar delas lika emellan de beställningar, som finnas i den graden.

Jag föreslår,

att Riksdagen ingår till Kongl. Maj:t med underdånig hemställan, det Kongl. Maj:t täcktes taga i nädigt öfvervägande, huruvida icke en löne-reglering på sådana grunder kunde vara nyttig och lämplig.

Stockholm den 29 Januari 1870.

B. von Geijer.